

Міністерство освіти і науки України
Черкаська обласна державна адміністрація
Управління освіти і науки
Комунальний заклад «Уманський гуманітарно-педагогічний фаховий коледж
ім. Т. Г. Шевченка Черкаської обласної ради»

**«М. П. ДРАГОМАНОВ У ЄВРОПЕЙСЬКОМУ ВИМІРІ НАУКОВОЇ
УКРАЇНСЬКОЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ ІДЕЇ ТА УКРАЇНСЬКОГО
ВІДРОДЖЕННЯ ДРУГОЇ ПОЛОВИНИ ХІХ СТОЛІТТЯ»,
(з нагоди 180-ї річниці від дня народження видатного педагога)**

Матеріали VI Всеукраїнської науково-практичної онлайн-конференції

11-12 листопада 2021 року

УМАНЬ
ВПЦ «Візаві»
2021 рік

Редакційна колегія:

Крамська З. М. – доктор філософії, в.о. директора коледжу, заступник директора з навчальної роботи КЗ «Уманський гуманітарно-педагогічний фаховий коледж ім. Т. Г. Шевченка Черкаської обласної ради», викладач вищої кваліфікаційної категорії, викладач-методист

Зайченко І. В. – доктор педагогічних наук, професор, викладач КЗ «Уманський гуманітарно-педагогічний фаховий коледж ім. Т. Г. Шевченка Черкаської обласної ради»

Панченко Л. Ф. – заступник директора з соціально-гуманітарної та виховної роботи, викладач вищої кваліфікаційної категорії КЗ «Уманський гуманітарно-педагогічний фаховий коледж ім. Т. Г. Шевченка Черкаської обласної ради»

Чепка О. В. - кандидат педагогічних наук, завідувач навчально-методичного кабінету КЗ «Уманський гуманітарно-педагогічний фаховий коледж ім. Т. Г. Шевченка Черкаської обласної ради», викладач вищої кваліфікаційної категорії, викладач-методист

Любченко І. І. – кандидат педагогічних наук, голова циклової комісії педагогіки, психології та методик дошкільної освіти КЗ «Уманський гуманітарно-педагогічний фаховий коледж ім. Т. Г. Шевченка Черкаської обласної ради», викладач вищої кваліфікаційної категорії, викладач-методист

Фещенко Г. В. – кандидат педагогічних наук, завідувач заочного відділення КЗ «Уманський гуманітарно-педагогічний фаховий коледж ім. Т. Г. Шевченка Черкаської обласної ради», викладач вищої кваліфікаційної категорії, викладач-методист

Малишева Л. С. – кандидат педагогічних наук, голова циклової комісії педагогіки та методик початкової освіти КЗ «Уманський гуманітарно-педагогічний фаховий коледж ім. Т. Г. Шевченка Черкаської обласної ради», викладач вищої кваліфікаційної категорії

Поштарук Л. І. – завідувач відділення дошкільної і початкової освіти КЗ «Уманський гуманітарно-педагогічний фаховий коледж ім. Т. Г. Шевченка Черкаської обласної ради», викладач вищої кваліфікаційної категорії, магістр

Козак Н. Д. – голова циклової комісії образотворчого мистецтва та методик навчання КЗ «Уманський гуманітарно-педагогічний фаховий коледж ім. Т. Г. Шевченка Черкаської обласної ради», викладач вищої кваліфікаційної категорії, викладач-методист

Слупіцька С. М. – голова циклової комісії іноземної мови та методики навчання КЗ «Уманський гуманітарно-педагогічний фаховий коледж ім. Т. Г. Шевченка Черкаської обласної ради», викладач вищої кваліфікаційної категорії, викладач-методист

М. П. Драгоманов у Європейському вимірі наукової української національної ідеї та українського відродження другої половини ХІХ століття (з нагоди 180-ї річниці від дня народження видатного педагога) : Матеріали VI Всеукраїнської науково-практичної онлайн – конференції, 11-12 листопада 2021 р. – Умань : ВПЦ «Візаві», 2021. – 269 с.

Чекан О. І., Геден-Кравченко М. Ю.....	129
Мовленнєва готовність як складова загальної готовності дитини до навчання у школі	
Чекан О. І., Добра К. Ю.....	131
Теоратико-методичні підходи до формування природних уявлень у дітей дошкільного віку	
Чекан О. І., Кадар С. Я.....	134
Теоретичні засади щодо формування навчальної мотивації дітей старшого дошкільного віку	
Чекан О. І., Козар К. А.....	136
Порушення мовлення як феномен вираженої патології вербальних функцій у дітей молодшого дошкільного віку	
Чекан О. І., Конюлич К. Р.....	138
Вплив мовленнєвих порушень на формування особистості дітей дошкільного віку	
Чекан О. І., Рагаль Е. Ю.....	140
Теоретичні засади щодо корекції мовленнєвої діяльності дошкільників з порушенням мовлення	
Чекан О. І., Свистак Д. М.....	143
Історичний і соціокультурний аспекти використання пізнавальних завдань у загальній і спеціальній психолого-педагогічній літературі	
Амосова Л. О., Назаренко А. О.....	146
Педагогічні ідеї національної української освіти у працях Михайла Драгоманова	
Бабич О. О., Бабич Д. С.....	149
Філософсько-теоретичні погляди Михайла Драгоманова на вищу освіту	
Барабаш В. І.....	151
Внесок Михайла Драгоманова в розвиток української науки і культури	
Барабаш В. І., Гвасалія А. Д.....	156
Просвітництво Михайла Петровича Драгоманова, його концепція мовної політики	
Барабаш В. І., Паламарчук А. В.....	159
Філософські, суспільно-політичні та соціально-педагогічні погляди М. П. Драгоманова	
Березюк М. В., Семенюк О. С.....	163
Народознавство і мова – важливі віхи патріотичного виховання дошкільників в ЗДО	
Бистранівська О. С.....	166
Роль М. П. Драгоманова в розвитку національної освіти	
Борисьонок М. О., Пушкар С. О.....	167
Ідея народності у педагогічній діяльності М. П. Драгоманова	
Войтенко Г. М., Бущинська Є. Г.....	169
Творча спадщина Михайла Драгоманова: погляд сучасників	
Войтенко Г. М., Курилюк М. В.....	171
Михайло Драгоманов – публіцист, редактор і політичний письменник	
Глушко Ю. М.....	173
Роль викладача закладу вищої освіти в організації самостійної роботи студентів	

на стані базисного психомоторного і наступного інтелектуального рівнів у випадку несвоєчасної дефектологічної корекції, що також сприяє зростанню ТПМ у дітей.

Список використаних джерел:

1. Аксарина Н. М. Воспитание детей раннего возраста: учеб. для учащихся отд-ний мед. сестер дет. учреждений мед. училищ / Н. М. Аксарина. - 3-е изд., испр. и доп. - М. : Медицина, 1977. - 304 с.
2. Алиева З. С. Вызванные потенциалы в диагностике нарушения слуха у детей раннего возраста / В. В. Гнездицкий, А. М. Шамшинова // Опыт применения вызванных потенциалов в клинической практике. - М. : НМФ «МБН», 2001. - С. 350-371.
3. Волкова Л. С. Логопедия: Учебник для студ. дефектол. фак. пед. высш. учеб. заведений / под ред. Л. С. Волковой. - 5-е изд., перераб. и доп. - М.: Гуманитар. изд. центр ВЛАДОС, 2004. - 704 с.
4. Дегтяренко Т. В. Актуальність міждисциплінарного та нейропсихологічного підходів до діагностики тяжких порушень мовлення у дітей раннього віку / Т. В. Дегтяренко, Н. В. Павлова // Наука і освіта: науково-практичний журнал. - Одеса : Південний науковий центр НАПН України, 2016. - № 8. - С. 30-37.
5. Колупаєва А. А. Інклюзивна освіта: реалії та перспективи: монографія / А.А. Колупаєва. - К. : Саміт-Книга, 2009. - 272 с.

ЧЕКАН Оксана Іванівна,

кандидат педагогічних наук,

доцент кафедри теорії та методики

дошкільної освіти,

КОНЮЛИЧ Крістіна Русланівна,

здобувач освіти спеціальності 016 «Спеціальна освіта»,

Мукачівський державний університет

(м. Мукачево, Україна)

ВПЛИВ МОВЛЕННЄВИХ ПОРУШЕНЬ НА ФОРМУВАННЯ ОСОБИСТОСТІ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

На сучасному етапі розвитку суспільства людство все більше уваги приділяє дошкільному періоду життя людини, становленню його особистості, особливостям соціалізації, збереженню і формуванню психічно і фізично здорового покоління. Взаємозв'язок мовленнєвих і комунікативних навичок у дітей з мовленнєвими порушеннями перешкоджають здійсненню повноцінного

спілкування. Наслідком цього є: нерозвиненість форм комунікації (діалогічне та монологічне мовлення), а також особливості поведінки: нецікавість, негативізм.

Дитина з вираженими мовленнєвими порушеннями змушена уникати колективних ігор, у неї відбувається зниження активності у спілкуванні. Таким чином, це призводить до низки небажаних відхилень у поведінці, характері (замкненості, дразливості, апатії).

У структурі психолого-педагогічних причин, які викликають труднощі у комунікації старших дошкільників, важливо виділити:

1) соціальні: (дефіцит спілкування з оточуючими, який викликає загальну затримку в засвоєнні дитиною суспільного досвіду: сімейної взаємодії з дитиною, як з об'єктом, процес спілкування супроводжується певними установками; стиль спілкування (авторитарний, ліберальний, гіперопіки і так далі), який частіше всього вибирають батьки;

2) педагогічні: авторитарний і ліберальний стилі спілкування педагога з вихованцями; недостатнє відведення часу у ході навчально-виховного процесу нерегламентованим видам діяльності старших дошкільників, а саме самостійній ігровій діяльності;

3) психологічні: особливості психіки дитини та поведінки.

Лев Семенович Виготський підкреслював, що розвиток усного мовлення – найбільш зручне явище для того, щоб простежити механізм формування особистості та зіставити ці явища з типовим ученням про умовні рефлекси, психологічним підходом до них. Також, дослідженнями уваги у дітей з порушеннями мовлення займалися такі вчені як: Т. Синякова, Ю. Гаркуша, О. Усанова. Вони трактували, що увага цих дітей характеризується низкою особливостей, зокрема: нестійкістю, труднощами в плануванні власних дій.

Питанням вивчення мислення займалися: Т. Фотекова, І. Власенко та інші. Вони виділяють зниження рівня узагальнень, недостатнє вміння в побудові причинно-наслідкових зв'язків, умовиводів.

Особливості емоційно-вольової сфери, якостей особистості дітей цієї категорії досліджені О. Орловою, Л. Гончаруком, Л. Шипіциною, Л. Волковою та іншими.

Метою дослідження було визначення мовленнєвих чинників, що зумовлюють особливості формування особистості дітей дошкільного віку. Під час дослідження використовувались такі методи: теоретичні – аналіз, узагальнення психолого-педагогічної, лінгвістичної, методичної літератури; емпіричні – спостереження за формуванням особистості дітей з мовленнєвими порушеннями, бесіди з батьками та педагогами, проведення психолого-педагогічного експерименту констатувального характеру; статистичні – кількісна та якісна обробка результатів. Об'єктом дослідження є: психофізичний розвиток дітей з мовленнєвими порушеннями. У ході

дослідження вирішувалися такі завдання:

- проаналізувати і узагальнити науково-теоретичну літературу про мовленнєвий розвиток дітей дошкільного віку та його відхилення, психологічні особливості дітей, що мають мовленнєві вади;
- з'ясувати психофізіологічні особливості дітей з мовленнєвими порушеннями у порівнянні з дітьми із нормальним мовленнєвим розвитком;
- розробити методичні рекомендації щодо попередження виникнення вторинних вад у дітей з мовленнєвими дефектами.

Дослідницька робота включала в себе проведення обстеження дітей за допомогою різних методик. Робота була спрямована на виявлення ступеня відхилення в психіці дитини, яка має вади мовлення, в умовах її природної діяльності, а також на виявлення особливостей формування особистості у дітей цієї категорії.

Отже, аналіз науково-методичної літератури та дослідницької роботи показали, що мовленнєві дефекти значною мірою впливають на формування особистості. Але слід зазначити, що мовленнєві порушення не однаково впливають на психофізичний розвиток дітей – чим складніше дефект, тим більше уваги слід приділяти психологічній стороні.

Варто зазначити, що мовленнєві порушення не можуть зникнути самостійно, тому необхідна систематична, корекційно-попереджувальна робота, яка сприятиме психофізичному розвитку дітей.

Список використаних джерел:

1. Волковська Т. Н., Юсупова Г. Х. Психологічна допомога дошкільникам з загальним недорозвиненням мови. - М.: Книголюб, 2004.
2. Логопедія / Под ред. Л.С.Волковой. - М.: Просвещение, 1999.
3. Соботович Є. Нормативні показателі мовленнєвого розвитку дитини дошкільного віку // Дефектологія. - 2003. - №2. - С. 7-12.

ЧЕКАН Оксана Іванівна,

кандидат педагогічних наук,

доцент кафедри теорії та методики

дошкільної освіти,

РАГАЛЬ Еріка Юріївна,

здобувач освіти спеціальності 012 «Дошкільна освіта»,

Мукачівський державний університет

(м. Мукачево, Україна)

**ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ЩОДО КОРЕКЦІЇ МОВЛЕННЄВОЇ
ДІЯЛЬНОСТІ ДОШКІЛЬНИКІВ З ПОРУШЕННЯМИ МОВЛЕННЯ**

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>